

POTRZYMAĆ (12) *vb pf i [impf]*

o prawdopodobnie jasne (tak w po-); a jasne.

inf potrzymać (3). ◇ *fut 1 sg* potrzymam (1). ◇ *2 sg* potrzymasz (2). ◇ [1 *pl* potrzymamy.] ◇ *imp 2 sg* potrzymaj (3). ◇ 1 *pl* potrzymajmy (1). ◇ [part *praes act* potrzymając.] ◇ part *praet act* potrzymawszy (2).

Sł stp brak, Cn s.v. podzierzyć, Linde XVIII w.

1. Zachow(yw)ać kogoś lub coś przez pewien czas w niezmienionym miejscu lub położeniu; *sustinere, tenere Cn (10)* :

[potrzymać czego: Ináčzey iefzcze gron na łożcu przewędzonych/ nákládz do mořczu gorącego przy ogniu potrzymając ich tám trochę *Cresc 1571 330.*]

Zwrot: »potrzymać trochę na (a. [przy]) ogniu« [szyk *zmienny*] (1): wpuść [w sok rzepikowy] trochę Tucijey tartey/ a potrzimay trochę na ogniu wgarnufzku/ iż się zmiełza dobrze *FalZioł I 5b; [Cresc 1571 330]*.

Przen [kogo, co na czym] (3) : Weźmiemy teraz który artykuł Luterłkiego bluźnierłtwá/ á ná tym go probierzu potrzimaymy/ wnet obaczmy iefli kontryfał [tj. *falszywe złoto*]. *ReszPrz 34.*

Zwroty: »potrzymać na słowie« = *zwodzić przez jakiś czas* (1): Záprawdę poniewař ten bałámuci: y ia Potrzimam go ná słowie. Tráfiło mięfo ná ząb. *CiekPotr 69.*

»trochę potrzymać« (1): A kto do rozmyślánia łnádnym nie iefł/ niech się czytánim rzeczy nabořnych z przewłoká zábáwi/ trochę myłł łwoię ná káždey czáftce potrzimawłzy *LatHar 666.*

a. O *zabiegach leczniczych* [w tym: z określeniem czasu (4)] (6) : [sól pieczoną gorącą] przylož na żoładek, á z godzinę potrzimay zagrzewaiąc iey v ognia/ załtanowilř wraczenie. *FalZioł V 83.*

potrzymać czego [= środek leczniczy] w czym (2): Sok thych malin czyni ołkominy zębow gdy go w włciech potrzimawłř *FalZioł I 120d.* Cf »potrzymać chwilę«.

potrzymać czego [= część ciała] nad czym (1): gdy vwarzilř piołyn w wodzie albo w winie, a potrzimawłř vcha nad oná pará/ tedy głuchoř y piřczenie włmierza. *FalZioł I 1d.*

Zwroty: »potrzymać chwilę [czego w czym]« (1): thedy thego ziele łoku w lewą nozdrę wpuść á zatuliwłzy nozdrze potrzimay chwilę onego łokhu w nořie *FalZioł I 83a.*

»potrzymać mało« (1): potym łtego nadziałay gałeczek/ á biorąc ie potrzimac mało pod ięzykiem á potym połykać *FalZioł I 60d.*

»potrzymać trochę« (1): á thego [soku szalwijej] w nos ciepło wpuřcząc á potrzymać throczę. *FalZioł I 137a.*

b. [Kazać czekać przez jakiś czas [kogo do kiedy z czym]: Myřmy zasię, jakobyřmy im odpowiedź dać mieli, tořmy sobie do dzisiejszego dnia *ad deliberandum* wzięli, lecz podobno až do poniedziałku ich z tą naszą odpowiedzią potrzimamy, która mało znać co inakszą im daná będzie, niż pierwsza. *ListyZygmAug 1548/86.*]

2. Więzić przez pewien czas; *retinere Modrz [kogo, z określeniem czasu]* (2) : Gdzie pan Staruchowłky onego włmagawłchi do łklyepu gi włřadnicz kazal a potrzimawłři go tham godziná abo pyąc zafzią y wyąc y wpařtho okowacz dall *LibMal 1544/87v*; włřázkze niepráwie niesłufzna rzecz będzie

niewinnego do cząfu pokiby fię o tem dowiedźiano/ poimawfzy potrzymać/ niżli winnego zrak vpuścić *ModrzBaz* 85.

Synonimy: 1. zachować, zastanowić; 2. uwięzić.

Formacje współrdzene cf TRZYMAĆ.

MC